Diputació Barcelona

Mancomunitat de la Conca d'Òdena
IGUALADA
VILANOVA DEL CAMÍ
STA. MARGARIDA DE MONTBUI
ÒDENA
LA POBLA DE CLARAMUNT
JORBA
CASTELLOLÍ

INFORME D'AVALUACIÓ

DEL PLA D'IGUALTAT DE GÈNERE

2010-2012

MANCOMUNITAT DE LA CONCA D'ÒDENA

Document elaborat per l'Oficina de Politiques d'Igualtat i Drets Civils de Diputació de Barcelona en col·laboració amb les referents tècniques de la Mancomunitat de la Conca d'Òdena

Maig de 2014

Índex

1. Introducció pag. 3
2. Objectius i Metodologia pag. 4
3. Avaluació del disseny pag. 6
4. Avaluació del procés d'implementació pag. 10
5. Avaluació dels resultats pag. 14
6. Resum de conclusions i recomanacions pag. 18
7. I de cara a un nou Pla...? pag. 20
8. Annexes pag. 22
    1. Graella d'accions pag. 23
    2. Respostes qüestionari personal tècnic (45 qüestionaris enviats / 16 respostes) pag. 33
    3. Respostes qüestionari entitats (272 qüestionaris enviats / 28 respostes) pag. 45
    4. Respostes població (170-180 aprox. / 110 respostes) pag. 49
    5. Informe sessió amb representants polítics de la Micod pag. 57

1. Introducció

Els governs locals, des de la seva proximitat a la ciutadania i el seu coneixement de la realitat social, han assumit un paper protagonista en el desenvolupament de les polítiques públiques d'igualtat de gènere, orientades a transformar les estructures i les relacions socials que possibiliten la pervivència de desigualtats entre dones i homes en diferents àmbits de la vida pública i privada.

Per desenvolupar aquestes polítiques, i en el marc de les seves competències, els ens locals han adoptat diferents estratègies i s'han dotat de diversos instruments i serveis que han permès avançar en aquest camí cap a la igualtat. En aquest sentit, un dels principals instruments posats en marxa a la demarcació de Barcelona han estat els **Plans d'Igualtat** municipals o supramunicipals, que permeten la planificació i priorització de les actuacions en matèria d'igualtat de gènere durant un període de temps determinat, que sol ser de dos a cinc anys. Passat aquest període, **resulta molt adequat procedir a fer una anàlisi i avaluació** que permeti obtenir coneixement sobre els resultats de les accions endegades i valorar-ne la seva aplicació.

L'any 2010, la **Mancomunitat de la Conca d'Òdena** (en endavant MICOD) va elaborar el seu **I Pla d'Igualtat**, al qual s'hi van adherir els 5 municipis que en formen part **(Igualada, Vilanova del Camí, Òdena, La Pobla de Claramunt i Santa Margarida de Montbui).**

Per tal de valorar la vigència d'aquest Pla i procedir a la seva pròrroga, s'ha realitzat una **avaluació** del treball realitzat durant aquests anys. Els resultats es presenten en aquest informe, que analitza l'abast i la idoneïtat de les accions desenvolupades, identificant els punts forts i els aspectes a millorar, amb l'objectiu de reorientar el projecte de futur tenint en compte les necessitats de la ciutadania i també les possibilitats i els recursos disponibles en un context econòmic tant restrictiu com l'actual.

2. Objectius i Metodologia

L'**avaluació** és la recopilació i anàlisi sistemàtica d'informació que permet emetre valoracions objectives sobre el grau d'assoliment del programa avaluat.

L'avaluació ha de ser una eina de caràcter pràctic que ofereixi una informació oportuna en el temps, i útil per a la presa de decisions. És a dir, a partir dels punts forts i els punts febles identificats, l'avaluació ha de servir per millorar l'eficàcia de les actuacions en matèria de polítiques d'igualtat.

Els **objectius generals** de l'avaluació de Plans d'Igualtat són:

- Millorar els programes i les polítiques avaluades, gràcies a una metodologia que permet la retroalimentació i l'aprenentatge de la pròpia pràctica.
- Rendir comptes i responsabilitats sobre la gestió i els resultats del Pla executat.
- Il·lustrar accions futures, afavorint la participació dels/de les agents implicats/des.

Per tal d'aconseguir aquests objectius, els **aspectes avaluats** han estat:

- **El disseny**: coherència interna, nivell de concreció, estratègies previstes, claredat en la formulació...
- **El procés d'implementació:** grau de compliment de les accions, dificultats detectades, transversalitat, coordinació entre agents implicats...
- **Els resultats:** impacte que el Pla ha tingut en les polítiques municipals per al foment de la igualtat de dones i homes. En la mesura del possible, es valora la percepció i l'opinió dels col·lectius destinataris i de les persones implicades en l'execució del Pla (agents clau).

Per a la realització de l'avaluació, s'han utilitzat els **criteris d'avaluació** següents:

- **Coherència:** Permet identificar si existeix adequació entre els objectius i les accions definides, els recursos aplicats i les metodologies emprades.
- **Pertinença:** Relaciona la diagnosi prèvia i la planificació de l'acció. Es tracta de comprovar si les actuacions desenvolupades donen resposta als problemes identificats.
- **Eficàcia:** Valora el grau de consecució dels objectius prèviament definits.
- **Eficiència:** Relaciona els objectius establerts i els resultats obtinguts amb els recursos implementats.

- **Cobertura:** Valora fins a quin punt les accions previstes al Pla han arribat a la població destinatària del mateix.
- **Viabilitat:** Fa referència a la sostenibilitat del Pla, al manteniment dels efectes positius, la durabilitat dels canvis produïts i la intervenció a llarg termini de l'acció programada.

La **metodologia** d'avaluació s'ha plantejat des d'un enfocament que combina **elements quantitatius i qualitatius**, atenent a les diferents eines de recollida d'informació:

- Memòries anuals del Pla d'Igualtat de la MICOD
- Graella de valoració d'accions del personal de la MICOD
- Qüestionari al personal municipal (35% de respostes)
- Qüestionari a les entitats municipals (10% de respostes)
- Qüestionari a la població (65% de respostes)

Finalment, i pel que fa a l'**estructura del document**, després de presentar l'anàlisi en base els aspectes abans esmentats, i les principals conclusions i recomanacions, s'ha considerat interessant incorporar un apartat que recollís, de manera textual, les aportacions i necessitats expressades per la ciutadania a la què es va poder preguntar sobre diferents aspectes de les desigualtats per raó de gènere. Les respostes van evidenciar la conveniència de seguir impulsant aquestes polítiques i treballant per aconseguir una igualtat real.

3. Avaluació del Disseny

Per tal d'avaluar el disseny del Pla d'igualtat, s'ha parat atenció a tres variables que guarden relació amb la planificació a curt i llarg termini:

- La definició dels objectius
- L'anàlisi dels recursos disponibles durant la vigència del pla
- L'anàlisi dels resultats esperats, en relació amb els objectius i les accions previstes

Indicadors utilitzats:

- Coherència
- Pertinença

Per realitzar l'anàlisi dels objectius, s'ha tingut en compte la pròpia estructura del pla, fent atenció a l'adequació entre els objectius i les accions definides.

Esquema general del Pla

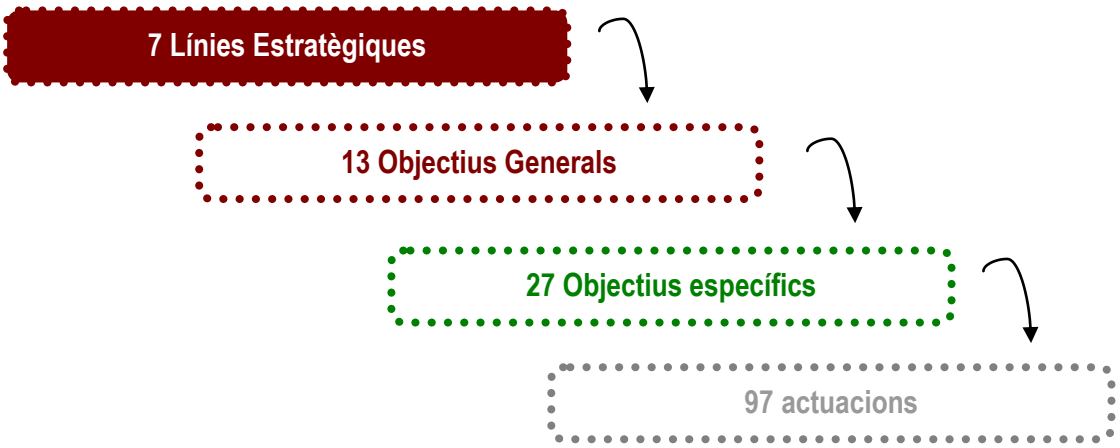

El Pla, s'estructura en 7 línies estratègiques a partir de les quals s'organitzen 13 objectiu generals, 27 objectius específics, i es proposen un total de 97 accions concretes[1].

[1] A l'annex 1 es poden consultar les línies, els objectius i les accions definides.

Pel que fa a la **coherència,** es valora que tots els objectius i les accions definides són coherents i s'adeqüen a l'objectiu general del Pla. El Pla de la Mancomunitat **no contempla un objectiu general únic consensuat** per part dels 5 municipis que la conformen. Tot i això, a partir de les presentacions del Pla que es varen fer en el seu dia, podem intuir una línia d'actuació general.

> *"(...)Afrontar els reptes de la cohesió social i la igualtat d'oportunitats, en un àmbit més ample que l'estictament configurat pels nostres propis termes municipals (...) tenim el convenciment que podem millorar la nostra realitat en el camp de la igualtat i també en el de la col·laboració intermunicipal".*
>
> *Jordi Aymamí i Roca, President Mancomunitat Conca Òdena i Alcalde d'Igualada, l'any 2010.*

> *"(...) Per aconseguir la igualtat real ens cal un altre model de societat, que posi en el centre les necessitats de les persones, i on la feina domèstica i d'atenció, que és un element fonamental per al benestar de la vida quotidiana de les persones deixi d'infravalorar-se i sigui assumida en condicions d'igualtat per homes i dones. S'ha de produir un canvi cultural i de mentalitats que permeti reorganitzar la vida personal i laboral per poder aprofitar el talent de les dones en benefici de tota la societat".*
>
> *Montserrat Mateu i Pons, 1ª Tinenta d'alcalde Àrea de Serveis a les persones, l'any 2010.*

Cal valorar de forma molt positiva la concreció dels objectius, el **treball col·laboratiu intermunicipal, i la voluntat de treball transversal**, mitjançant la implicació en la realització de les accions de les diferents àrees i departaments dels 5 ajuntaments que conformen la Mancomunitat.

> *"Un Pla mancomunat (...),ha de permetre optimitzar recursos, coordinar esforços i intervencions i treballar, en definitiva, de manera transversal en polítiques de gènere en tot el territori".*
>
> *Iolanda Acosta, Regidora de l'Ajuntament de Sta. Margarida de Montbui l'any 2010*

> *"Aquest document és fruit del treball conjunt dels municipis que configuren la Mancomunitat de la Conca d'Òdena. Per tant, representa en si mateix una proposta de coordinació i cooperació entre Ajuntaments (...)"*
>
> *Jordi Aymamí i Roca, President Mancomunitat Conca Òdena i Alcalde Igualada l'any 2010*

A més**, el pla contempla la responsabilitat d'execució** per a cadascuna de les actuacions, assignant a cada departament municipal les actuacions que són de la seva competència, fet que atorga més credibilitat a la "transversalitat".

Un altre aspecte a valorar és **l'adequació dels recursos** per el desenvolupament de les accions i l'existència d'una bateria de **resultats esperats** en relació amb els objectius per poder així monitoritzar l'impacte de les actuacions contemplades en el Pla. En aquest cas, **el Pla no va contemplar en el disseny cap d'aquests dos aspectes** encara que, políticament, s'assumeix l'adequació de recursos i l'assoliment d'objectius:

> *"(...) vol ser una eina de treball amb objectius assolibles i realistes i una finalitat clara: definir les accions que ens portaran a terme i els mecanismes d'implementació per a la seva consecució."*
>
> *Iolanda Acosta, Regidora de l'Ajuntament de Sta. Margarida de Montbui l'any 2010*

En aquest sentit, s'ha de tenir present **l'especificitat d'aquest Pla supra-municipal**, que es va plantejar des de la **necessitat de ser prou concret per facilitar la realització d'accions molt específiques**, però **suficientment flexible per adaptar-se a cada realitat municipal.** En aquest sentit:

> *"(...) El Pla posa les bases per treballar, de manera coordinada i transversal i amb els mateixos criteris des dels quatre ajuntaments de la Conca,(...) però també ofereix la flexibilitat suficient per a què cada municipi afegeixi aquelles accions que, de manera particular, cregui oportunes."*
>
> *Pepita Còdol, Regidora de l'Ajuntament de Vilanova del Camí, l'any 2010*

Pel que fa al **criteri de pertinença**, es valora si existeix una diagnosi prèvia i una planificació de l'acció per tal de comprovar si les actuacions desenvolupades donen resposta als problemes identificats. En aquest sentit, **es valora positivament l'existència de diagnosis prèvies, però també** és necessari posar de manifest la **falta d'actualització** de les mateixes, ja que es corresponen als anys 2001 i 2002, **i la diagnosis incomplerta** realitzada només en quatre dels cinc municipis que conformen la MICOD

> *" (...) Durant els anys 2001 a 2002 es van realitzar en quatre dels municipis de la Mancomunitat, uns diagnòstics en polítiques d'igualtat d'oportunitats entre homes i dones[2]."*

[2] Extret de la Introducció del Pla d'Acció Local; pàg. 12

Un aspecte a valorar de forma molt clara i **positiva**, és el **procés participatiu** mitjançant grups de treball realitzats durant l'elaboració del Pla, ja que permet comptar amb les percepcions i l'opinió directa, de les persones destinatàries de les actuacions del propi Pla :

> *"(...) La base del treball proposat en aquest document engloba el treball transversal de gènere i també la participació de la ciutadania[3]."*

També cal destacar que **en el propi disseny es van contemplar instruments participatius de seguiment i valoració** com és el "*Fòrum de participació*" amb una proposta de planificació anual *"per valorar i proposar millores del Pla[4]",* i el repartiment de butlletes per recollir dades i rebre informació sobre el Pla .

> *"(...) S'ha dut a terme, per primera vegada, un procés participatiu: Igualada, del qual ha sortit la concreció de noves propostes que, conjuntament amb l'actualització d'algunes que ja sortien en l'antic, conformen aquest nou Pla."*
>
> *Montserrat Mateu i Pons, 1ª Tinenta d'alcalde Àrea de Serveis a les persones, l'any 2010*

> *"El Pla és un instrument de participació que permetrà incrementar el benestar i la qualitat de vida, no només de les dones sinó de la població en general. Però el seu èxit o fracàs depèn en gran mesura de nosaltres, de vosaltres."*
>
> *Pepita Còdol, Regidora de l'Ajuntament de Vilanova del Camí, l'any 2010*

Conclusions de l'avaluació de disseny

Tots els **objectius i les accions definides són coherents** entre si, **tot i que manca un objectiu general** consensuat. Es valora positivament la **transversalitat**, formulada de manera concreta mitjançant l'assignació de *responsabilitats d'execució* per a cadascuna de les accions, i el **treball col·laboratiu** intermunicipal. Com aspecte a millorar, i malgrat la voluntat de destinar recursos i esforços, **manca una definició dels recursos assignats**, **a l'igual que manquen els resultats esperats** per a cadascuna de les accions que s'estableixen.

El disseny del Pla és pertinent, ja que es va elaborar en base a una **diagnosi prèvia** i es va preveure un **procés participatiu** per a l'elaboració, seguiment i valoració del Pla. Com a aspecte a millorar, cal tenir en compte la **necessitat d'actualitzar la diagnosi**.

[3] Extret de la Introducció del Pla d'Acció Local; pàg. 12
[4] Extret de la Introducció del Pla d'Acció Local; pàg. 12Í

4. Avaluació del procés d'implementació

Per tal d'avaluar el procés d'implementació del Pla, s'han utilitzat les variables següents, parant atenció al període de vigència del Pla i a l'execució de les accions acordades en el mateix.

- Grau d'implementació de les accions
- Grau de consecució del objectius
- Grau d'adequació de la metodologia i els recursos

Indicadors utilitzats[5]:

- Eficàcia
- Eficiència

Una primera aproximació al total de les línies estratègiques plantejades amb les seves corresponents accions, trobem que, de les 92 accions previstes en el Pla, se n'han realitzat el 70%, tot i que amb una realització desigual de les accions depenent del municipi. La major part d'actuacions realitzades s'han fet als municipis d'Igualada i Òdena, i en menor mesura, a Vilanova del Camí. En la mateixa línia, el qüestionari passat al personal tècnic per a la realització d'aquesta avaluació ha estat només emplenat per personal d'aquests tres municipis, de manera que només coneixem les respostes en relació a la implementació del Pla d'aquestes tres poblacions.

Accions realitzades			
	Accions	Realitzades	No realitzades
Línia 1	12	8	4
Línia 2	9	9	1
Línia 3	12	11	1
Línia 4	19	11	8
Línia 5	13	9	4
Línia 6	19	12	7
Línia 7	8	5	3
TOTAL	92	65	28
		70%	30%

[5] Dificultats a l'hora de mesurar els criteris d'eficàcia i eficiència, ja que el disseny del pla no va contemplar la previsió d'indicadors d'avaluació o resultats esperats així que, s'han mesurat aquests dos criteris segons les accions realitzades, els recursos disponibles i la percepció de part del personal municipal, a qui es va fer arribar un qüestionari.

Si desglossem línia per línia, observem aquesta implicació desigual dels diferents municipis

Línia	Grau d'acompliment	Observacions[6]
1. Polítiques de gènere	67%	Tant **Igualada (2011)** com **Vilanova del Camí (2012**) disposen d'un **Pla d'Igualtat intern**, amb mesures per promoure la igualtat de gènere en la seva plantilla i en el conjunt del consistori. A la resta de municipis no s'ha realitzat una diagnosi amb perspectiva de gènere que detecti possibles desequilibris en quant a segregació horitzontal, vertical, retribucions i/o assetjament en el conjunt del consistori, i no es disposa d'informació al respecte. Per altra banda, s'ha fet formació sobre llenguatge no sexista, urbanisme i polítiques d'igualtat al personal tècnic de l'Ajuntament d'Igualada, oberta a la resta de personal tècnic de la comarca.
2.Disseny de ciutat	100%	S'han realitzat totes les actuacions amb una implicació desigual per part dels diferents municipis. **Igualada** ha treballat el tema amb formació específica i intervencions en el barri de Sant Agustí, i **Òdena** (2010-2012) va realitzar un projecte d'equitat de gènere mitjançant la Llei de Barris. Malgrat això, tant sols **el 6%** (1 resposta) del personal tècnic municipal **considera que la seva ciutat està dissenyada amb perspectiva de gènere**, mentre que un 50% no ho saben, i un 44% consideren que no. Aquest 100% d'acompliment però, no reflexa la situació real, ja que si bé s'han dut a terme accions com millorar l'enllumenat públic o el manteniment de voreres, es duu a terme perquè així s'aplica en tot projecte nou. D'altra banda no s`ha rebut resposta de Santa Margarida de Montbui, La Pobla de Claramunt o Vilanova del Camí.
3. Lluita contra la violència de gènere	92%	Possiblement, aquesta sigui la **línia més forta del Pla de la MICOD** que ha fet una ferma aposta per treballat i crear un Servei d'Informació i Atenció a les Dones **(SIAD)** que possibiliti una atenció integral i accessible a través d'un model itinerant que es desplaça pel territori a demanda de les usuàries. Existeix una coordinació exemplar amb tota la comarca, que comparteix el mateix circuït de violència, i també amb el **SIE**[7] de la Catalunya Central, ja que l'entitat "**Dones amb empenta**" és la responsable tant del SIAD com del SIE. Dins d'aquesta línia de treball, també **destaca la tasca de sensibilització** vers la violència masclista realitzada amb el col·lectiu de població migrada, i amb la població més jove. La única actuació que ha quedat pendent de realitzar ha estat la signatura d'un contracte programa entre la MICOD i la Generalitat, essent la responsabilitat de l'execució d'aquesta darrera institució.

[6] Informació extreta de les memòries anuals i de l'enquesta al personal tècnic (veure annex 2)
[7] SIE: Servei d'Intervenció Especialitzada

Línia	Grau d'acompliment	Observacions[8]
4. Coeducació	58%	En percentatge, aquesta resulta la línia més fluixa de tot el Pla, i gairebé totes les actuacions s'han portat a terme només a Igualada, i en menor mesura a Òdena. Moltes de les actuacions feien referència a la coordinació entre l'Agent d'Igualtat de la MICOD i els diferents programes, centres i serveis educatius i juvenils de la Conca, amb les dificultats que això comporta. De les 16 respostes del personal tècnic municipal, **nomes un 44% considera que** des de les escoles, instituts i centres de formació no reglada**, es treballa en clau coeducativa**. Anualment però, es programen tallers als IES sobre prevenció de violència de gènere i sexualitat, i s'ha realitzat un treball de coeducació amb els Centres oberts i l'Escola d'Art d'Igualada.
5.Usoso del temps	69%	La major part de les actuacions d'aquesta línia guarden relació amb "ocupació", i la responsabilitat de l'execució ha recaigut en els **serveis de Desenvolupament econòmic, ocupació i comerç**. En aquest sentit, moltes de les actuacions han estat realitzades únicament a **Igualada**, com els plans de foment d'igualtat a les empreses, però s'ha de tenir en compte que és la capital de comarca i centralitza molts dels serveis de desenvolupament econòmic comarcal. Pel que fa a la percepció del personal municipal, tant sols **un 25% considera que el seu municipi treballa per facilitar la incorporació de les dones al mercat de treball**, en canvi, quan es pregunta **sobre la conciliació, un 69%** afirma que des del seu ajuntament es porten a terme accions i mesures per conciliar la vida personal, familiar i professional.
6. Participació	63%	Bona part de les accions d'aquesta línia fan referència a les **entitats municipals**, sobretot culturals i esportives, però quan s'ha preguntat a les diferents entitats municipals, de les 28 que han respost, **un 68% no coneixia l'existència del Pla**, i **un 86% no hi ha participat de cap manera**. En canvi, quan s'ha demanat la percepció del personal tècnic, sobre dos dels objectius més destacats de la línia de participació, un **75%** consideren que els serveis públics municipals fan ús d'un **llenguatge no sexista** ni discriminatori, i un **59%** considera que des del seu departament es treballa per fomentar la **visibilització** de les aportacions culturals de les dones, i la seva presència en l'espai públic. La línia de participació inclou diverses àrees o departaments en la seva execució, i les actuacions son molt diferents entre sí. Cal destacar però, la **implicació de tots els departaments per les jornades internacionals el 8 de març i el 25 de novembre en la programació de les seves activitats**, especialment en cultura -amb obres de teatre, concerts i exposicions-, i esports, amb un programa d'activitat física dirigit a dones.
7. Salut	62%	La línia 7, que fa referència a la promoció de la salut de les dones, és la línia amb menor nombre d'actuacions planificades, si bé s'ha arribat a un assoliment del 62 % de les actuacions. En aquest sentit, s'ha treballat el tema de la **salut sexual i reproductiva amb la població jove**, i el **suport a dones cuidadores**, però no s'ha aprofundit en altres aspectes de la salut física i psicosocial per raó de gènere, ni s'han realitzat commemoracions de la diada internacional de la salut de les dones.

[8] Informació extreta de les memòries anuals i de l'enquesta al personal tècnic (veure annex 2)

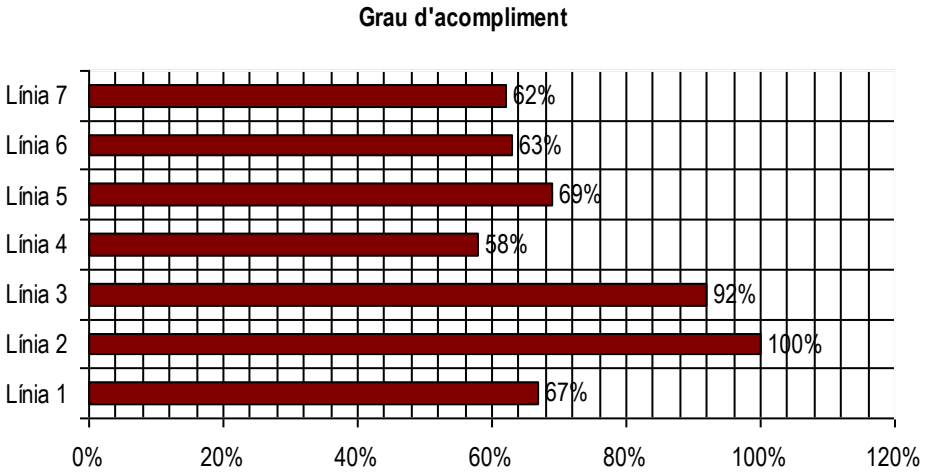

Conclusions de l'avaluació del procés d'implementació

Es valora de forma positiva el **grau de consecució de les accions**. S'han realitzat un **70%** del total encara que, amb **diferències destacables depenent de la línia estratègica**. Mentre les línies d'urbanisme i violència de gènere s'han acomplert més que satisfactòriament, altres com coeducació o salut han quedat molt minvades en les seves accions. També ha estat **desigual la implementació del Pla en funció dels municipis**; mentre des d'Igualada s'han implementat gairebé totes les línies del Pla, a Òdena i Vilanova s'han realitzat de manera desigual, i de la resta de municipis ni tant sols disposem d'informació.

El disseny del Pla no ha permès mesurar l'eficiència de les accions realitzades, ja que no es contemplaven indicadors, resultats esperats ni recursos destinats. Tot i això, un **94% del personal tècnic** enquestat **considera que l'Ajuntament** incorpora sempre o de vegades la perspectiva de gènere i **promou accions envers la igualtat entre dones i homes.**

Durant el període de vigència del Pla, la MICOD ha comptat amb la **figura d'una Agent d'Igualtat** responsable de vetllar per l'acompliment i seguiment del mateix, que cal **valorar de forma molt positiva com un esforç en quant a recursos humans i econòmics.**

Cal també destacar la **realització d'accions** a nivell municipal **que no estaven contemplades en el Pla**, cosa que evidencia que, si bé el Pla ha servit com a mapa orientador vers les línies a seguir, el **nivell tant específic de concreció de les accions** ha impedit que algunes d'elles es realitzessin. A més, és imprescindible reconèixer les **dificultats d'implementació d'un Pla supra-local,** ja que la realització de les accions recau en la voluntat i els recursos de cadascun dels municipis.

5. Avaluació de resultats

Per tal d'avaluar els resultats del Pla d'igualtat, s'han utilitzat els següents criteris:

- Coneixença del Pla per part de la població
- Participació en les accions del Pla
- Percepció de canvi arrel de les accions del Pla
- Continuïtat de les actuacions més enllà de la finalització del Pla.

Indicadors utilitzats:

- Cobertura[9]
- Viabilitat[10]

Per tal de valorar l'impacte que ha tingut el Pla, cal diferenciar entre el coneixement del Pla a nivell tècnic, on tot el personal municipal que ha respost al qüestionari coneixia de l'existència del Pla d'igualtat, i el coneixement del Pla a nivell de ciutadania.

El 25 de novembre de 2013, va tenir lloc a Igualada l'acte commemoratiu del Dia Internacional per a l'eradicació de la violència envers les dones organitzat per la MICOD. Es va aprofitar aquesta ocasió, per preguntar a les persones assistents algunes qüestions relacionades amb el Pla i amb la Igualtat de gènere en general.

De les 110 persones assistents que varen respondre el qüestionari, **un 50% no coneixia l'existència del Pla d'Igualtat**, a un 21% li sonava, i un 28% sí que el coneixia, encara que tant sols un 17% era conscient que hi havia participat d'alguna manera en l'elaboració o en alguna de les accions.

[9] Per mesurar la cobertura s'han utilitzat dues enquestes, una a les entitats municipals, i una altra a la població assistent a la jornada del 25 de novembre de 2013 (veure annex 3 i 4)

[10] Per valorar la viabilitat del Pla, s'ha preguntat a les referents del Pla d'Igualtat de la MICOD quines accions consideraven pertinents de mantenir com a proposta d'actuació de cara a una nova edició del Pla d'Igualtat

Enquesta participants del 25 de novembre

1. Coneixes el Pla d'Igualtat de gènere, impulsat pels municipis de la conca d'Òdena?

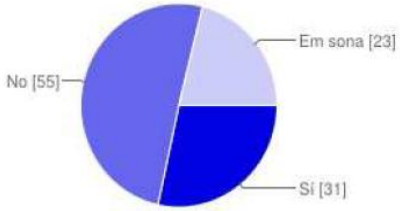

Sí	**31**	28%
No	**55**	50%
Em sona	**23**	21%

2. Hi has participat d'alguna manera?

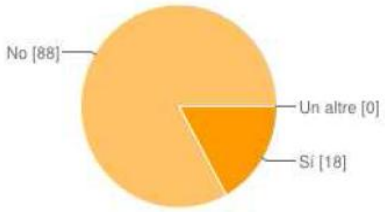

Sí	**18**	17%
No	**88**	83%
Un altre	**0**	0%

Per altra banda, també es va voler agafar el pols a l'opinió de les entitats municipals, culturals i esportives del territori, ja que conformen una important representació de la població i son l'expressió de la participació ciutadana, i en la major part dels ajuntaments son un important òrgan d'interlocució i difusió de les actuacions municipals.

Enquesta a les entitats municipals:

Coneixes el pla d'igualtat de gènere impulsat pels municipis de la conca d'Òdena

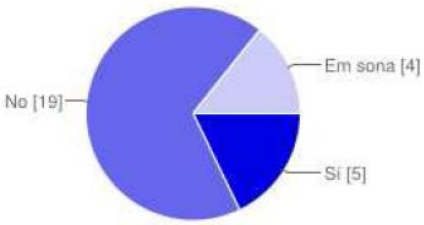

Sí	**5**	18%
No	**19**	68%
Em sona	**4**	14%

Hi has participat d'alguna manera?

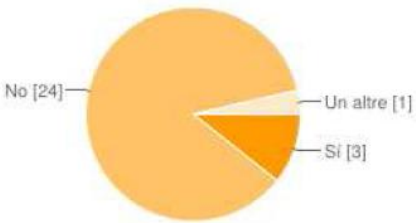

Sí	**3**	11%
No	**24**	86%
Un altre	**1**	4%

En el cas de les entitats, encara és menor el grau de coneixença del Pla i menys encara quan parlem de participació en el mateix. Si donem per suposat que a la commemoració del 25 de novembre hi va participar gent sensibilitzada i afí a la *igualtat de gènere*, és força significatiu que la meitat de les persones assistents no coneguessin de l'existència del Pla, a l'igual que amb **la consulta de les entitats**, on el **desconeixement del Pla arriba a un 68%.** Com a conclusió, podem afirmar que es detecta una **dèbil difusió del Pla d'igualtat a nivell de ciutadania.**

També s'ha volgut conèixer la percepció de la ciutadania sobre els temes d'igualtat, si consideraven que encara existia una forta desigualtat per raó de gènere, o si percebien canvis importants al respecte. **Un 79%** de les persones enquestades el dia 25 de novembre a Igualada **consideren que sí s'ha avançat en favor de la igualtat**, i identifiquen diferents causes, unes de caràcter legal, altres personal i altres de sensibilització i recursos dels poders públics.

3. Consideres que s'ha avançat a favor de la igualtat de gènere?

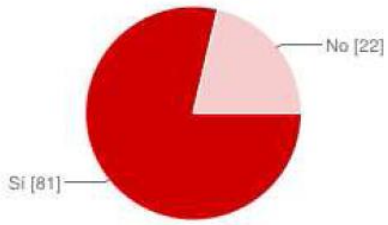

Sí	81	79%
No	22	21%

Si bé es cert que la ciutadania té una dèbil coneixença del Pla d'igualtat com a tal, sí que existeix una sensibilització vers el tema i un coneixement i bona valoració sobre les actuacions municipals, encara que no les associen concretament al Pla d'Igualtat, que en aquest cas sembla que **s'ha utilitzat més com instrument tècnic per al personal municipal que no com a element de difusió d'igualtat de gènere cap a la ciutadania.**

Per tal de valorar la **viabilitat** del Pla, s'ha preguntat a les referents del Pla d'Igualtat de la MICOD quines accions consideraven pertinents de mantenir com a proposta d'actuació de cara a una nova edició del Pla d'Igualtat**:**

Línies	Accions 2010-2012	Viabilitat
Línia 1	12	11
Línia 2	9	5
Línia 3	12	10
Línia 4	19	15
Línia 5	13	9
Línia 6	19	14

Línia 7	**8**	**7**
Total	**92**	**71**

Les línies que tenen més accions amb voluntat de pròrroga són la d'impuls a les polítiques d'igualtat, la de lluita contra la violència de gènere, i la de promoció de la salut de les dones, que no coincideixen necessàriament amb les línies més implementades, exceptuant la línia 3.

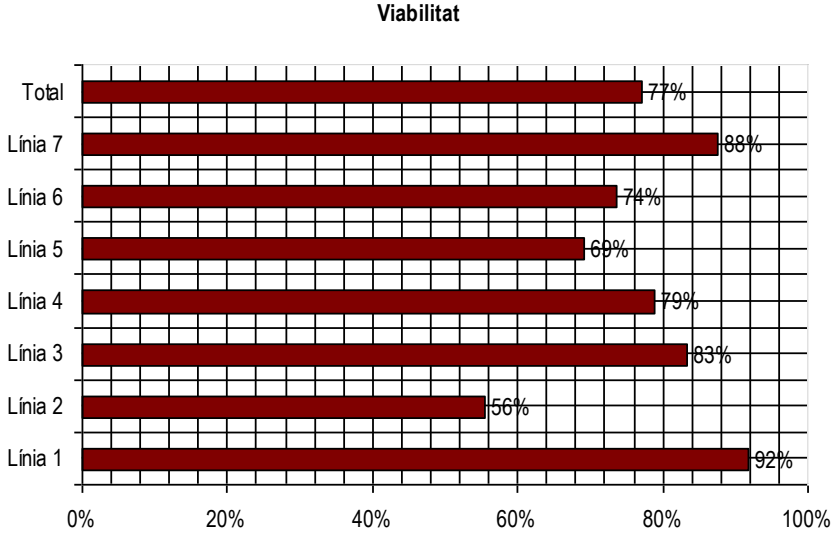

Algunes de les accions amb voluntat de continuïtat són actuacions puntuals que no s'han pogut portar a terme durant els anys de vigència del Pla, com per exemple la incorporació de la perspectiva de gènere en el Pla de salut municipal, que encara no s'ha realitzat, però altres responen al criteri de continuïtat com alguns programes que ja es venen realitzant -programa "Aire", "Tardes de mares", "posem fil a l'agulla", "posa't en marxa"...-.

Conclusions de l'avaluació de resultats

Pel que fa a la cobertura, s'ha de dir que malgrat que el personal tècnic coneixia molt bé el Pla d'igualtat, **el grau de coneixença del Pla per part de la població destinatària ha estat molt dèbil**, i **encara més la seva participació.** En tot cas, no existia la consciència que les accions en les què participaven formaven part d'un Pla Mancomunat. Malgrat tot, sota la percepció de les persones enquestades **es considera que s'ha avançat molt en matèria d'igualtat de gènere i s'identifiquen actuacions municipals al respecte.**

Pel que fa a la sostenibilitat i al manteniment de les accions i els efectes positius de les mateixes, es proposa el manteniment d'un 77% de les accions planificades durant els anys 2010-2012, fet que visibilitza **l'alt nivell de viabilitat** de moltes d'elles.

6. Resum de conclusions i recomanacions

Sobre el disseny:

Coherència: Tots els **objectius i les accions definides son coherents** entre si, **però manca un objectiu general** consensuat. Es valora **la transversalitat**, amb instruments concrets com és la *responsabilitat d'execució* per a cadascuna de les accions, **i el treball col·laboratiu** intermunicipal. Com aspecte a millorar, i a pesar de la voluntat de destinar recursos i esforços, **manca la definició dels recursos establerts**, **a l'igual que manquen els resultats esperats** per a cadascuna de les accions que s'estableixen.

Pertinença: En general, es valora de forma **molt positiva**, ja que existeix una **diagnosi prèvia** i s'ha realitzat i previst tot un **procés participatiu** per a l'elaboració, seguiment i valoració del Pla. I com a aspecte **a millorar** i tenir en compte, és la **necessitat d'actualització de la diagnosi**.

Sobre el procés d'implementació:

Eficàcia: Es valora de forma positiva el **grau de consecució de les accions**. S'han realitzat un **70%** del total encara que, amb **diferències destacables depenent de la línia estratègica**. Mentre les línies d'urbanisme i violència de gènere s'han acomplert més que satisfactòriament, altres com coeducació o salut han quedat molt minvades en les seves accions.
També ha estat **desigual la implementació del Pla depenent dels municipis**, mentre des d'Igualada s'han implementat gairebé totes les línies del Pla, a Òdena i Vilanova s'han realitzat de manera desigual, i de la resta de municipis ni tant sols disposem d'informació.

Eficiència: Dificultats a l'hora de mesurar l'eficiència, ja que el disseny del Pla no contemplava indicadors, resultats esperats o recursos destinats. Amb tot però, un **94% del personal tècnic** enquestat, considera que **l'Ajuntament** incorpora sempre o de vegades la perspectiva de gènere i promou accions envers la igualtat **entre** dones i homes**.**

Durant tot el període de vigència del Pla, la MICOD ha comptat amb la **figura d'una Agent d'Igualtat** responsable de vetllar per l'acompliment i seguiment del mateix, i que cal **valorar de forma molt positiva com un esforç en quant a recursos humans i econòmics.**

Una altre aspecte a destacar és la **realització d'accions** a nivell municipal **que no estaven contemplades en el Pla** així que, si bé el Pla ha servit com a mapa orientador vers les línies a seguir, tal vegada el **nivell de concreció de les accions,** al ser tant específic, ha impedit que algunes d'elles es realitzessin.

Per altra banda, s'ha de fer un reconeixement a les **dificultats d'implementació d'un Pla a nivell supra-local,** ja que la realització de les accions recau en la voluntat i els recursos de cadascun dels municipis.

Sobre els resultats

Cobertura: Pel que fa a la cobertura, s'ha de dir que, malgrat que el personal tècnic coneixia molt bé el Pla d'igualtat, **el grau de coneixença del Pla per part de la població destinatària ha estat molt dèbil**, i **encara més la seva participació**. En tot cas, no existia la consciència que les accions en les què participaven formaven part d'un Pla Mancomunat. Malgrat tot, sota la percepció de les persones enquestades **es considera que s'ha avançat molt en matèria d'igualtat de gènere i s'identifiquen actuacions municipals al respecte.**

Viabilitat: Pel que fa a la sostenibilitat i al manteniment de les accions i els efectes positius de les mateixes, es proposa el manteniment d'un 77% de les accions planificades durant els anys 2010-2012, fet que visibilitza **l'alt nivell de viabilitat** de moltes d'elles.

En base als resultats de l'avaluació, algunes recomanacions tècniques de cara a l'elaboració d'un proper Pla serien les següents:

- **Consensuar l'objectiu General i unificar criteris generals amb tots els municipis.**
- **Establir recursos concrets a cada acció.**
- **Establir indicadors d'avaluació o resultats esperats.**
- **Fer un seguiment anual sobre la realització de les accions**
- **Equilibrar la implicació de les diferents àrees en la mesura que sigui possible.**
- **Definir si el es vol fer un Pla per al nivell tècnic o per coneixement de la ciutadania, i si fos així, obrir la participació i ampliar la difusió, sobretot a través de les entitats.**

7. I de cara a un nou Pla ...?

Més enllà del criteri tècnic a l'hora de proposar una metodologia per a un nou Pla d'Igualtat, s'ha volgut conèixer quines son les necessitats reals de la població envers la igualtat entre homes i dones i quines eren les seves propostes.

S'ha demanat a la **població assistent a la jornada del 25 de novembre**, **com els afectava la desigualtat de gènere en les seves vides**[11], i les hem graduat en tres nivells (grau baix, grau mig i grau alt).

A 10 d'elles no els afectava...

" No m'afecta perquè ja som grans"

"Fins ara no m'ha afectat"

A 7 d'elles els afectava en alguna mesura....

"No m'afecta però em sap molt greu"

"Potser en el món laboral, tot i que s'ha avançat molt en la igualtat en aquest àmbit"

"Vaig fent, tinc butxaca pròpia des dels 15 anys"

I a la major part d'elles (66) els afectava en un grau més alt...

"Dolor, impotència per tanta injustícia"

"M'indigna molt"

"Dol molt"

"El fet de viure en una societat on queden símptomes com el de la desigualtat de gènere hauria d'afectar a tothom"

"Relacions de poder a la feina. Sous inferiors per ser dona. Menys valoració de les opinions per ser dona".

"Els comentaris masclistes en el grup d'amics, els anuncis de televisió també"

"Els anuncis de televisió, pel·lícules, ja que tracten la dona com un objecte sexual"

"En l'àmbit familiar, pel que fa referència a les tasques domèstiques"

"La cura d'infants i familiars dependents continua recaient en les dones"

"En els rols que s'esperen de nosaltres"

El mateix qüestionari es va passar a les entitats socials, culturals i esportives dels 5 municipis de la MICOD implicats en el Pla d'Igualtat. En el cas de les **entitats** s'ha rebut una resposta minoritària[12], i excepte alguns casos**, es detecta una menor sensibilitat** vers els temes de la desigualtat de gènere:

[11] Dels 110 qüestionaris, 83 varen respondre a la pregunta. Respostes senceres a l'annex 8.4 Respostes població
[12] 28 respostes de 272 entitats

"Els homes participen més en les tasques de casa. De tota manera, mentre les dones acceptin els estereotips de la televisió, no s'avançarà en res".

"Hi ha temes més importants"

"No el crec convenient, es una responsabilitat personal"

"Personalment no m'afecta"

"No hi ha la desigualtat que hi havia temps enrere"

També s'ha demanat per quines serien les seves **propostes**[13] alhora de combatre les desigualtats de gènere, i hem estructurat les respostes en els següents àmbits d'actuació:

1. Sensibilització

"Realitzar sessions de sensibilització a professionals que treballem no únicament amb dones, si no amb la població general per tal de combatre aquesta desigualtat en totes les àrees".

"Treballar els micromasclismes i les noves masculinitats"

2. Coeducació

"Treballar amb les escoles i formar les mestres"

"Des de l'escola, en les famílies que comencen amb fills petits. Xerrades"

"Campanyes (informativa, educativa...) destinada a l'adolescència, per tal de treballar les habilitats personals i socials"

3. Violència de gènere

"Incloure la violència exercida entre parelles del mateix sexe i fer més pisos tutelats d'urgència social per a dones en situació de violència"

"Que es canviï la llei penal. Si les conseqüències de la violència no són contundents, la situació no canviarà."

4. Esport

"Afavorir l'esport femení"

"En l'esport federat s'ha d'intentar potenciar la pràctica de l'esport femení d'esport col·lectiu i a la vegada a l'esport de lleure individual s'ha de potenciar el masculí."

5. Serveis

"Invertir més esforços en una estructura tècnica"
"Més serveis d'atenció a la dona. Més informació"

6. Cura

"Mesures que permetin donar recolzament a les dones cuidadores"
"Que sigui realista i assumible, que doni suport les dones que tiren endavant famílies en solitari"

[13] Propostes recollides dels tres qüestionaris (Veure propostes a l'annex 2, 3 i 4)